

ВІЙСЬКОВІ КАМΠΑНІЇ ТА ОСНОВНІ БИТВИ 1914— 1918 РР.

1914 рік

Серпень — вторгнення німецьких військ у Бельгію та Францію згідно з планом Шліффена, який передбачав «блискавичну війну» — швидкий розгром по черзі спочатку Франції, а згодом Росії.

Вересень — битва на Марні, у якій англо-французькі війська зупинили наступ німців.

Листопад—грудень — перехід до «позиційної війни», за якої супротивники закріплюються на досягнутих рубежах, створюючи систему окопів і бліндажів та не ведуть масштабних бойових дій; морська блокада країн Троїстого союзу Великою Британією.

Серпень — початок наступу російських військ у Східній Пруссії та Галичині з метою розпорошення німецьких сил.

18 серпня — 21 вересня — Галицька битва — одна з найбільших битв Першої світової війни, у результаті якої російські війська зайняли майже всю Східну Галичину та Буковину і взяли в облогу Перемишль.

Вересень — відступ російських військ зі Східної Пруссії; запеклі бої на території Польщі.

Жовтень — вступ у війну на боці Троїстого союзу Туреччини.

Грудень — вторгнення турецької армії на Кавказ, який належав Росії; поразка турків.

Лютий — початок **Дарданельської операції**, здійснюваної англійцями та французами на прохання Росії з метою нанесення відволікаючого удару по Туреччині; завершилася на початку 1916 р. поразкою країн Антанти, які так і не змогли захопити протоки.

Квітень — газова атака німців у районі містечка **Іпр** — перше в історії застосування отруйних речовин (хлору), чим було покладено початок хімічній війні; у результаті газової атаки отруєння дістали 15 тис. осіб, із них 5 тис. загинуло.

Спрямування головного удару проти Росії.

Лютий — битва на **Мазурських озерах**, у якій німецькі війська розгромили 10-тисячну російську армію, примусивши її залишити **Східну Пруссію**.

Березень — захоплення 1-ю російською армією під командуванням О. Брусилова фортеці **Перемишль**.

Травень—червень — **Горлицький прорив** — прорив німецькими військами фронту в районі Горлице та Тарново, результатом якого став відступ російських військ; австро-німецькі війська вступили до Львова, а російські війська повністю залишили **Галичину**.

Західний фронт

Травень — розгортання Німеччиною «підводної війни»; затоплення німецьким підводним човном англійського лайнеру «Лузитанія».

25 травня — оголошення Італією війни Австро-Угорщині; вступ у війну Італії на боці Антанти.

Східний фронт

Травень—серпень — російські війська залишили територію Польщі, Литви, частину Білорусії та Латвії.

Жовтень — вступ у війну на боці Троїстого союзу Болгарії; трансформація Троїстого союзу у Четверний.

Грудень — розгром сербської армії на Балканах, яка відступила до Албанії.

1916 рік

Перенесення головного удару на Захід.

21 лютого — 21 грудня — **Верденська битва** (так звана «**Верденська м'ясорубка**»), у результаті якої втрати з обох сторін становили близько 1 млн осіб; Верден залишився за Францією.

Травень — **Ютландська морська битва** між англійським та німецьким флотами.

Червень—серпень — **англо-французький наступ на Соммі**, у ході якого вперше були застосовані танки.

Січень—лютий — успішний наступ російських військ на **Кавказі**; захоплення турецької фортеці **Ерзерум**.

Червень-серпень — **Брусиловський прорив** німецько-австрійського фронту, у ході якого російські війська знову зайняли більшу частину Східної Галичини і Буковину; призупинення російського наступу у зв'язку з нестачею боєприпасів.

Серпень 1917 р. — оголошення війни Австро-Угорщині **Румунією**.

Лютий — початок використання бомбардувальної авіації проти цивільних об'єктів у тилу.

Квітень—травень — вступ у війну на боці Антанти **США**; початок наступу військ Антанти у Європі: вдалий наступ 3-ї англійської армії поблизу **Арраса** та невдалий — французької армії в районі **Реймса**.

Червень—серпень — успішний наступ англійських військ у **Фландрії**, але під Іпром їхні зусилля не мали успіху.

Листопад — битва біля **Камбре** за ініціативою англійського командування; окупація англійцями Німецької Східної Африки; початок бойових дій американських військ у Франції.

Лютий — **Лютнева революція** в Росії, у результаті якої було повалено самодержавство (цар Микола II зрікся престолу) та створено Тимчасовий уряд, який заявив про продовження війни до переможного кінця.

Червень—серпень — невдалий наступ російської армії; втрата Росією частини Прибалтики; початок розпаду Східного фронту (через масове дезертирство).

25 жовтня — **Жовтневий більшовицький переворот** у Росії, у ході якого було повалено Тимчасовий уряд і створено більшовицький уряд — Рад народних комісарів (Раднарком) на чолі з В. Леніним; проголошення **Декрету про мир** із закликом про припинення війни.

Грудень — початок більшовиків сепаратних переговорів із Німеччиною.

1918 рік

Березень — спроба німецьких військ прорвати оборону союзників під Аррасом.

Квітень — наступ німецьких військ у Фландрії; велика битва на Марні (так звана «друга Марна»); обстріл столиці Франції німцями.

Серпень — розгром німецьких дивізій під Ам'єном.

Січень—лютий — окупація Бессарабії румунськими військами.

З березня — укладення між радянською Росією та Німеччиною Брестського миру, за яким Росія відмовлялася від претензій на Україну, Прибалтику, Фінляндію, повертала Туреччині захоплені області, сплачувала репарації у 6 млрд марок. Вихід Росії із війни.